

2018 Yılı Yasal Defterlerinin Tasdiki

Özet

Hesap dönemi takvim yılı olanların, 2018 yılında kullanacakları yasal defterlerini 31.12.2017 tarihine kadar tasdik ettirmeleri gerekmektedir.

1. Vergi Usul Kanunu Kapsamında Tutulması Gereken Defterlere İlişkin Tasdik

a) Tasdik Edilmesi Gereken Defterler

Vergi Usul Kanunu'nun 220. maddesine göre;

- Yevmiye ve envanter defterleri
- İşletme defteri
- İmalat ve istihsal vergisi defterleri
- Nakliyat vergisi defteri
- Yabancı nakliyat kurumlarının hâsılat defteri
- Serbest meslek kazanç defteri
- İzin verilen hallerde yukarıda yazılı olanların yerine kullanılacak olan defterler,

tasdike tabidir.

Vergi Usul Kanunu defteri kebir tutulması zorunlu defterlerden saymasına karşılık, bu defterin tasdikini zorunlu kılmamıştır. Bu nedenle defteri kebirin tasdik ettirilmemiş olmasının vergi hukukunda herhangi bir yaptırım yoktur. Böyle olmakla birlikte, defteri kebir Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre tasdike tabi olup, bu işlemin yapılmasının idari para cezası yanında, olabilecek uyumsuzluklarda sahibi lehine delil olma niteliği açısından önemi vardır.

b) Tasdik Süresi

Tasdik zamanı Vergi Usul Kanunu'nun 221. maddesinde belirlenmiş olup, defterlerin aşağıda yazılı zamanlarda tasdik ettirilmesi gerekmektedir:

- Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda

- Hesap dönemleri Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda

- Yeniden işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafıktan çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde

- Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya başka nedenlerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce.

Bu açıklamalar çerçevesinde, hesap dönemi takvim yılı olanların, **2018 yılında kullanacakları tasdike tabi yasal defterlerini 31.12.2017 tarihine kadar tasdik ettirmeleri gerekmektedir.**

Öte yandan, 2017 yılında kullanılan yasal defterlerini 2018 yılında da kullanmak isteyenlerin, Vergi Usul Kanunu'nun 222. maddesi hükmü gereğince, Ocak 2018 sonuna kadar tasdiki yenilemeleri gerekir.

2. Türk Ticaret Kanunu Kapsamında Tutulması

Gereken Defterlere İlişkin Tasdik

a) Tutulması Gereken Defterler

Türk Ticaret Kanunu'nun 64. maddesi ve Ticari Defterler İlişkin Tebliğe göre;

- Gerçek veya tüzel kişi olup olmadığına bakılmaksızın her tacir yevmiye defteri, envanter defteri ve defteri kebir tutmakla yükümlüdür.

- Sayılan defterler ek olarak;

1) Şahıs şirketleri genel kurul toplantı ve müzakere defteri,

2) Anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri, limited şirketler ise pay defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defteri,

tutmak zorundadır.

b) Tasdik Edilmesi Gereken Defterler ve Tasdik Zamanı

Türk Ticaret Kanunu kapsamında tutulan defterlerin tamamı için onay zorunluluğu vardır.

Açılış onay zamanı Türk Ticaret Kanunu ile Vergi Usul Kanunu'nda aynıdır.

Türk Ticaret Kanunu kapsamında tutulan defterlerden yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defteri ayrıca kapanış tasdikine tabidir. Bu defterlerden yevmiye defterinin, izleyen hesap döneminin altıncı ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar

defterinin ise izleyen hesap döneminin birinci ayının sonuna kadar kapanış tasdiklerinin yapılması gerekmektedir.

3. Defterlerin Tasdik Ettirilmemesinin Sonuçları

Tasdik zorunluluğu olan yasal defterlerden herhangi birisinin;

- Tasdik işleminin, süresinin sonundan başlayarak bir ay içinde yaptırılmamış olması Vergi Usul Kanunu'nun 352/II-6. maddesi çerçevesinde ikinci derece usulsüzlük cezasını,

- Tasdik işleminin yaptırılmamış olması (yasal sürenin sonundan başlayarak bir ay geçtikten sonra tasdik ettirilen defterler de tasdik ettirilmemiş sayılmaktadır) Vergi Usul Kanunu'nun 352/I-8. maddesi çerçevesinde birinci derece usulsüzlük cezasını, bu fiil aynı zamanda re'sen takdir nedeni de sayıldığından cezanın iki kat kesilmesini,

gerektirmektedir.

Öte yandan, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 34. maddesi hükmü, yüklenilen katma değer vergisinin indirimini, belgelerin yasal defterlere kaydedilmesi koşuluna bağlamıştır.

Bu açık düzenleme nedeniyle, yüklenilen katma değer vergisinin indirimi ancak mal ve hizmet alım belgelerinin yasal defterlere kaydedilmesi halinde mümkün bulunmakta, yasal defterlere kaydedilmeyen belgelerde yer alan katma değer vergisi ise indirim konusu yapılamamaktadır.

Tasdik ettirilmemiş defterlere kaydedilen faturalarda yer alan katma değer vergisinin, hesaplanan katma değer vergisinden indirilip indirilemeyeceğine ilişkin olumlu ve olumsuz özelge ve yargı kararları bulunmaktadır.

Bazı özelge ve yargı kararlarında, defterlerin tasdik ettirilmemesinin tek başına katma değer vergisi indirimini engellemeyeceği belirtilmekle birlikte, bazı Danıştay kararlarında;

- Tasdik ettirilmemiş defterlere yapılan kayıtların hiç yapılmamış sayılacağı,

- Bu defterlere kaydedilen faturalarda yer alan katma değer

vergilerinin de indirim konusu yapılamayacağı,

sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çerçevede telafi edilemez vergisel sonuçlarla karşılaşmamak için, yasal defterlerin süresinde tasdik işleminin yaptırılmasına dikkat edilmelidir.

Türk Ticaret Kanunu kapsamında tasdike tabi defterlerin tasdik işlemlerinin yaptırılmaması halinde 5.408 lira idari para cezası uygulanmaktadır.

4. Muhasebeci Defter Bilgi Girişi Uygulaması

02.03.2011 tarihinde yayımlanan 406 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yapılan düzenlemeyle, Noterler tarafından onaylanacak defterlerin, 01.04.2011 tarihinden itibaren elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığı'na bildirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Bu kapsamda Noterler Birliğince, onaylanacak defterlerin muhasebeciler tarafından, TNBOnline sitesi (www.tnb.org.tr) aracılığı ile önceden elektronik ortamda girilmesi ve uygulama tarafından verilen defter liste numarası ile Noterliklere gidilmesi şeklinde bir uygulama başlatılmıştır.

Bu uygulamayla bir taraftan defterleri onaylayan noterlerin 406 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yapılan düzenlemeyle getirilen bildirim yükümlülüklerini daha kolay ve doğru olarak yapmasına olanak sağlanmak istenmiş, bir taraftan da defter onaylama işlemlerinin hatasız, hızlı ve eksiksiz olması amaçlanmıştır.

Muhasebeci Defter Bilgi Girişi Uygulamasının ayrıntıları, Türkiye Noterler Birliğince yayımlanan "Muhasebeci Defter Bilgi Girişi Uygulaması Kullanım Kılavuzu"nda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Kılavuzda yapılan açıklamaya göre, defter onay listelerinin muhasebeciler tarafından bilgisayar ortamında oluşturulabilmesi için;

- Muhasebeciler bir kereye mahsus Noterliklerden "Şifre" alacaklar,

- Almış oldukları "Şifre" ile TNBOnline internet sayfasında 'Muhasebeci Defter Bilgi Girişi' ekranından sisteme giriş yapacaklar,

- Bu bölümde defter listelerini hazırlayabilecek, meşruhat ve liste dökümlerini alabilecekler,

- Hazırlamış oldukları defter listelerinin onaylanması için defter liste numaraları ile istedikleri Noterliklere giderek işlemlerini hızlı, eksiksiz tamamlayabilecekler,

- Noterlik, muhasebeci tarafından kendisine getirilecek olan defter liste numarası ile makbuz kesimi yapabilecektir.

Gelir İdaresince yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve Türkiye Noterler Birliğince yayımlanan Kılavuzda yer alan bilgilerden;

- Muhasebeci defter bilgi girişi uygulamasının zorunlu olmadığı ancak onay işlemlerini kolaylaştıracağı ve hızlandıracağı,

- Uygulamanın bağımlı çalışan muhasebeciler tarafından da yapılabileceği,

anlaşılmaktadır.

5. e-defter Uygulaması ve Tasdik

Elektronik ortamda defter tutulmasına olanak sağlayan Elektronik Defter Genel Tebliği 13.12.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Tebliğde, defterlerini elektronik ortamda oluşturmak, kaydetmek, muhafaza ve ibraz etmek isteyen gerçek ve tüzel kişilerin sağlaması gereken şartlar ve prosedürler belirlenmiştir. **Şartları yerine getiren mükelleflerin**, e-defter uygulamasından yararlanmaları ve yevmiye defteri ve defteri kebir elektronik ortamda tutmaları mümkündür.

Elektronik defter tutanlar için hesap döneminin ilk ayının beratının alınması açılış onayı, son ayının beratının alınması ise kapanış onayı yerine geçmektedir.

Yasal defterlerin tasdik işlemlerinin zamanında yaptırılmamasının telafi edilemez sonuçları olabilir.

Bu bülten hakkında daha detaylı bilgi almak için aşağıdaki kişilerle temasa geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Recep Biyik

Mevzuat Eğitim ve Araştırma Başkanı

Email: recep.biyik@pwc.com

